

Страсбург, 18.10.2022 г.
COM(2022) 548 final

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА,
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА
НА РЕГИОНИТЕ**

Работна програма на Комисията за 2023 г.

Стабилен и единен Съюз

1. Стабилен и единен Съюз

„Целият континент се изправи в солидарност... Европейците нито се крият, нито се колебаят.“ Урсула фон дер Лайен, председател на Европейската комисия, Реч за състоянието на Съюза, 14 септември 2022 г.

През последната година Европа и светът бяха изправени пред конфликти и кризи. Варварското руско нападение срещу Украйна върна ужасяващата реалност на войната в Европа. Огромните трагични човешки загуби и опустошенията продължават да нарастват, а с тях и последиците от конфликта за Европа и за останалата част от света. Произтичащите от конфликта енергийни кризи допълнително повишават и без друго увеличаващите се разходи за живот, което спъва крепкото възстановяване на Европа след пандемията. Успоредно с това основаният на правила световен ред се поставя под въпрос по нови начини, което подчертава необходимостта от единство и сътрудничество с нашите партньори и от инвестиции и дипломатически контакти с държавите по света.

Тази единствена по рода си съвкупност от обстоятелства е контекстът, в който бе изготвена тазгодишната работна програма на Комисията. Тя е обусловена от три допълващи се реалности. Първата е, че **предизвикателства с такъв мащаб могат да бъдат истински преодоляни само с колективните ни усилия като един Съюз**. За пореден път Европа показва, че е на висотата на положението си, независимо дали става въпрос за ваксини, икономическо възстановяване, санкции или подкрепа за Украйна. Във всеки един момент Европа показва колко може да постигне, колко амбициозно може да реагира и колко бързо може да действа, когато има споделена цел и единен подход. Това трябва да продължи да бъде движещата сила на нашата работа през следващата година.

Втората реалност е, че тези кризи само подчертават необходимостта Европа да продължи да **ускорява радикалната трансформация, започната в началото на настоящия мандат**, независимо дали става въпрос за справяне с климатичните и природните кризи, укрепване на издръжливостта на нашите икономики и демокрации, повишаване на конкурентоспособността на промишлените ни отрасли, изграждане на по-справедливи общества или засилване на геополитическата ни роля. Обосновката на тази програма, изложена за първи път в Политическите насоки, беше изграждането на по-добро бъдеще за следващото поколение и подобряването на готовността и способността ни да посрещнем предстоящите предизвикателства. Както и тогава, това продължава да важи и сега.

Третата реалност е, че тази уникална съвкупност от кризи, които се усещат толкова остро в ежедневието на европейците, **не може да бъде посрещната с обичайните подходи**. Ще са нужни постоянни бързи реакции, както за да се предвидят бъдещите предизвикателства, така и за да се отговори на най-належащите нужди. В този дух работата ни ще бъде съсредоточена върху подпомагането на европейците през тези времена на изпитания. Това ще бъде първият приоритет на Комисията през следващата

година — било чрез намаляване на цените на енергията, осигуряване на доставките, които са от решаващо значение за промишлената ни конкурентоспособност и продоволствената ни сигурност, укрепване на нашата социална пазарна икономика или чрез продължаване на действията в отговор на пандемията от COVID-19, която все още продължава в нашия Съюз.

Тези три реалности обуславят работата, описана в приложенията към настоящата работна програма, в рамките на всичките шест основни амбициозни цели. Тази работа се основава на вече положените усилия и постигнатия напредък за справяне с най-неотложните предизвикателства, като същевременно се запазва курсът в дългосрочен план. Чрез плана REPowerEU, чиято цел е да се преустанови зависимостта на Европа от руския внос на енергия, постоянният спад на доставките от Русия се компенсира от увеличаването на алтернативните източници благодарение на успешната съвместна работа с нашите международни партньори. Все още ни чака трудна зима, но благодарение на **Регламента относно съхранението на газ** почти 91 % от капацитета на ЕС за съхранение е запълнен и държавите членки въвеждат планове за икономии на газ в съответствие с **Европейския план за намаляване на потреблението на газ**. Комисията също така изготви **спешни мерки за намеса на енергийния пазар** с цел справяне с неотдавнашните драстични повишения на цените и за намаляване на сметките за енергия на европейците и европейските предприятия. Освен това ще продължим да ускоряваме енергийния преход — както като средство за справяне с климатичната криза, така и за намаляване на зависимостта ни и повишаване на конкурентоспособността ни. От значение за тази работа ще бъде и повишаването на издръжливостта и капацитета за реагиране на критичната инфраструктура, което ще бъде в центъра на план от пет стъпки, обявен от председателя Фон дер Лайен.

За да подкрепим хората и предприятията в цяла Европа, сега трябва да продължим работата по инвестициите и реформите чрез NextGenerationEU. По подобен начин трябва да продължим да използваме мощта на бюджета на ЕС. За да се справим с енергийната криза, трябва да защитим основите на нашата икономика, като по-специално запазим единния пазар и високото равнище на заетост. В допълнение към запазването на еднакви условия на конкуренция на единния пазар чрез ясни насоки относно държавната помощ, ръководени от общите принципи на пропорционалност и необходимост, от първостепенно значение е да се намери единно и общоевропейско решение за преодоляване на сериозния риск от фрагментиране на Съюза. С плана REPowerEU Комисията предприе първите важни стъпки на солидарност, но е необходимо да се направи повече. Нужно е да подсилим плана REPowerEU с допълнително финансиране въз основа на оценка на нуждите и с оглед на капацитета за усвояване на инвестициите. Ще потърсим допълнителни източници на финансиране за REPowerEU и ще бъдем готови да предложим по-нататъшни стъпки, черпейки опит от заключенията, направени при прилагането на финансовите механизми за солидарност на ЕС в рамките на NextGenerationEU и други успешни инструменти.

Докато работим за преодоляването на последиците от руската инвазия в ЕС, нашата подкрепа за Украйна ще продължи да бъде толкова несломима, решителна и обединена,

колкото и от 24 февруари насам. През следващата година Украйна и нейното бъдеще са заложени на карта. Това се отнася обаче и за бъдещето на Европейския съюз и на всичко, което той отстоява: свободата, демокрацията, основните права, върховенството на закона и всички ценности, на които се основава ЕС.

В израз на истинска солидарност между ЕС и неговите държави членки, в отговор на инвазията Европейският съюз вече прие над 180 мерки, които нанасят на Русия болезнени удари, като същевременно оказват силна подкрепа на Украйна и нейния народ. В периода от началото на войната до септември тази година ЕС и неговите държави членки мобилизираха над 19 милиарда евро за укрепване на икономическата, социалната и финансовата издръжливост на Украйна и оказаха допълнителна военна подкрепа в размер на 3,1 милиарда евро по линия на **Европейския механизъм за подкрепа на мира**. Гражданите и държавите членки проявиха огромна добрина и солидарност при посрещането на милионите украинци, бягащи от насилието, като ЕС спомогна да се гарантира, че те имат достъп до работни места, жилищно настаняване, образование и здравеопазване, като задейства **Директивата за временната закрила**.

Благодарение на **Механизма за гражданска защита на ЕС** на Украйна бяха предоставени над 70 000 тона помощи, включително храна, вода, подслон, енергия и медицински грижи. Чрез Органа за готовност и реакция при извънредни здравни ситуации (HERA) и **резерва за извънредни ситуации на rescEU** мобилизирахме медицинско и специализирано оборудване в случай на рискове за общественото здраве, като например химически, биологични, радиологични и ядрени заплахи. Чрез **Действията по линия на сближаването за бежанците в Европа (CARE)** и предложението за **гъвкава помощ за териториите FAST-CARE** улеснихме държавите членки и регионите да мобилизират средства от Кохезионния фонд, за да помогнат на хората, бягащи от войната.

Ще продължим да оказваме силна политическа, финансова и хуманитарна помощ на Украйна и сме готови да подкрепим бъдещото възстановяване на страната. Първата стъпка е предоставянето на **100 милиона евро за реконструкцията на разрушени украински училища**. Тъй като бъдещето на Украйна и нейния народ е в Съюза, ще работим и за **улесняване на достъпа ѝ до единния пазар**. Същевременно ще продължим да се координираме, включително с нашите съюзници, за да гарантираме **ефективното прилагане на санкциите**, така че да поддържаме силен икономически натиск върху Русия и да подкопаем способността ѝ да води война срещу Украйна.

Настоящата продоволствена криза, причинена от рязко покачващите се цени и тежките суши и утежнена от руското нападение срещу Украйна, застрашава продоволствената сигурност по света и представлява друго значително предизвикателство. В отговор на тази ситуация и с цел да улесни достъпа на Украйна до единния пазар и световните вериги на доставки чрез алтернативни маршрути, Комисията продължава да работи в тясно сътрудничество със своите международни партньори, държавите членки, украинските органи и стопанските субекти за осигуряване на достъпа до торове, производството на храни и отворената търговия, с което да се предотвратят нарушения

в доставките на храни. Нашите „**коридори на солидарността**“ позволяват на Украйна да изнася зърното си и други продукти и да внася стоките, от които се нуждае — от хуманитарна помощ до торове. Мобилизирахме също така 600 милиона евро от **Европейския фонд за развитие**, за да увеличим подкрепата за продоволствената сигурност за държавите от Африка, Карибите и Тихоокеанския басейн.

Все още предстои много работа у дома и в чужбина, като се започне с изпълнението на вече договорените мерки и приемането на тези, по които все още предстои да се постигне съгласие. Предложили сме инициативи за намаляване на емисиите на парникови газове, за инвестиране в екологосъобразни технологии и за опазване на природната среда. Предложили сме правила, които предоставят на хората и предприятията ново поколение цифрови технологии. Предложили сме мерки за подсилване на нашата конкурентоспособност и укрепване на издръжливостта на единния пазар, насърчавайки същевременно социалната справедливост на пазара на труда. Настоящата Комисия е предприела действия за по-нататъшно укрепване на капацитета на ЕС за защита на демокрацията и принципите на правовата държава. Действали сме, за да подсигурием свободата и плурализма на медиите и да укрепим едно плуралистично, равноправно и приобщаващо общество.

От съществено значение е също така да поставим по-силен акцент върху **подкрепата за междуинституционалните преговори**, за да превърнем нашите политически ангажименти в закони. Благодарение на единството на институциите — независимо дали става въпрос за COVID-19 сертификати, цифрови правила или минимална работна заплата — вече е направено много. Трябва да ускорим този подход, по-специално по отношение на инициативите, които са от ключово значение за двойния преход, като например пакета „Подготвени за цел 55“, предложенията за решаване на проблема със световното обезлесяване или акумулаторните батерии и Законодателния акт за изкуствения интелект. Работата на Комисията ще продължи да се ръководи от изпълнението на **целите на ООН за устойчиво развитие (ЦУР)** във всички области на политиката. Целите за устойчиво развитие бяха интегрирани в европейския семестър и трайно включени в нашите инструменти за по-добро регулиране. През 2023 г. Комисията ще представи първия доброволен преглед на ЕС на изпълнението на ЦУР в рамките на Политическия форум на високо равнище на ООН.

През последните години европейците видяха със собствените си очи какви резултати могат да се постигнат с бюджета на ЕС. Ресурсите и възможностите за гъвкавост обаче са ограничени. **Междинният преглед на многогодишната финансова рамка (МФР) за периода 2021—2027 г.**, който ще извършим през 2023 г., ще даде възможност да се направи отново оценка на това дали настоящият бюджет на ЕС продължава да предоставя средствата, необходими за общия отговор на общите предизвикателства.

За тази цел Комисията ще представи и **предложение за втори набор от нови собствени ресурси** въз основа, наред с другото, на предложението за единен набор от правила за данъчно облагане при извършване на стопанска дейност в Европа (BEFIT). Заедно с първия набор от предложения тези мерки ще осигурят по-разнообразни и

трайни видове приходи и ще предотвратят ненужните съкращения в програмите на Съюза или прекомерното увеличаване на вноските на държавите членки с оглед на погасяването на компонента за безвъзмездни средства от плана за възстановяване NextGenerationEU.

2. Поставяне на гражданите в центъра на европейската демокрация

Тазгодишната работна програма е и първата, изготвена след приключването на **Конференцията за бъдещето на Европа**. Отразявайки богатството на предложенията и имайки предвид колко е важно да се постигнат резултати в областите, които гражданите смятат за значими, много от ключовите инициативи, очертани в настоящата работна програма, са в отговор на амбициозните предложения, направени по време на конференцията.

Конференцията за бъдещето на Европа¹ беше единствено по рода си мероприятие за демокрация на участието и съвещателна демокрация в европейски мащаб и начин за подобряване на изготвянето на нашите политики. Конференцията успя да очертае **амбициозна и вдъхновяваща визия за нашия Съюз**.

В тази визия Европа улеснява всекидневието на своите граждани както в селските, така и в градските райони, работи за преодоляването на предстоящите поколенчески предизвикателства, има по-голяма автономност и постига осезаеми резултати в областите, които са от най-голямо значение за европейците — от храната, която консумират, до въздуха, който дишат. Сега е ред на Европейския парламент, Съвета и Комисията да предприемат последващи действия. Настоящата работна програма е още една стъпка в усилията на Комисията за „претворяване на визията в конкретни действия“².

Дългосрочният успех на Конференцията за бъдещето на Европа ще зависи от промяната, до която тя може доведе от гледна точка на по-доброто участие на гражданите в определянето на приоритетите и амбициите, както и в разработването и изготвянето на политиките на европейско равнище.

Въз основа на успеха на Конференцията за бъдещето на Европа гражданските панели вече участват в изготвянето на политиките на Комисията в някои ключови области. **Новото поколение граждански панели** ще обсъдят през следващата година инициативите, свързани с разхищението на храна, мобилността с учебна цел и виртуалния свят.

¹ Конференцията за бъдещето на Европа – [Доклад за окончателните резултати](#).

² Съобщение от юни 2022 г., „Претворяване на визията в конкретни действия“, COM(2022) 404 final.

3. Постигане на резултати по шестте основни амбициозни цели

3.1 Европейският зелен пакт

Последиците от изменението на климата стават все по-тежки, както се вижда от тазгодишните екстремни горещини, горски пожари и безпрецедентни суши. Ускоряването на нашия екологичен преход е от съществено значение за преодоляването на климатичната криза и за укрепването на икономиките ни и сигурността ни. Освен това, предвид нарастващите глобални заплахи и новата геополитическа реалност, ускоряването на екологичната трансформация ще повиши нашата дългосрочна продоволствена сигурност чрез изграждането на устойчива и издръжлива продоволствена система. Климатичната криза допълнително подчертава необходимостта да продължим да усъвършенстваме механизмите на ЕС за гражданска защита и управление на кризи.

Повечето от предложенията, които са от ключово значение за постигането на резултати по линия на Европейския зелен пакт, вече са изготвени от Комисията, която ще продължи да предоставя пълна подкрепа на съзакондателите, за да може по тях да бъде постигнато споразумение преди края на настоящия парламентарен мандат. За тази година от ключово значение е бързото постигане на споразумение по пакета „Подготвени за цел 55“.

За да допълним тези мерки, по-рано през 2022 г. приехме напредничащо предложение за намаляване наполовина на употребата на пестициди до 2030 г. и за възстановяване на увредените екосистеми в Европа до 2050 г. През следващите месеци ще приемем амбициозни пакети от допълнителни мерки в областта на климата и околната среда, включително по отношение на емисиите от транспорта и сертифицирането на поглъщането на въглерод, предложения за подобряване на качеството на атмосферния въздух и водата и ключови инициативи в областта на кръговата икономика, насочени по-специално към устойчивостта на опаковките и пластмасите, нарастващото предизвикателство, което представлява замърсяването с пластмасови микрочастици, правото на ремонт и излезлите от употреба превозни средства. Също така на Конференцията на ООН за биологичното разнообразие в Монреал (COP 15) по-късно тази година ще настояваме за амбициозно глобално споразумение за природата и ще покажем водещата си роля в световен мащаб в борбата с изменението на климата на Конференцията по изменението на климата в Шарм Ел-Шейх (COP 27).

Същевременно нашият Съюз трябва да повиши готовността си да устоява по-добре на бъдещата нестабилност на цените, да осигури електроенергия на достъпни цени и да се подготви за дълбоката промишлена трансформация, необходима за един декарбонизиран и до голяма степен електрифициран континент до 2050 г. Ето защо в началото на 2023 г. ще предложим цялостна **реформа на пазара на електроенергия в ЕС**, включително отделяне на ефекта от цените на газа върху цените на електроенергията.

За да подпомогнем разрастването на нашата екологична водородна икономика, ще създадем нова **европейска банка за инвестиции във водород**, която ще инвестира 3 милиарда евро в незабавното създаване на пазар на водород в ЕС, включително чрез постигане на съответствие между предлагането и търсенето.

През 2023 г. ще предприемем действия за **намаляване на отпадъците и на въздействието от отпадъците върху околната среда** с акцент върху **хранителните и текстилните отпадъци** — тема, определена по време на Конференцията за бъдещето на Европа. Около 20 % от храната, произведена в ЕС, се разхищават, което води до изчерпване природните ресурси, увреждане на екосистемите и повишаване на емисиите на парникови газове. За да се справим с този проблем, ще предприемем мерки, включително цели за намаляване на хранителните отпадъци. Всяка година в ЕС се изхвърлят близо 11 килограма текстилни изделия на човек, поради което ще работим за подобряване на рециклирането на текстилни изделия и за гарантиране, че производителите носят по-голяма отговорност за третирането на отпадъците.

Ще създадем **всеобхватна рамка за устойчиви продоволствени системи** в ЕС, така че устойчивостта да бъде в центъра на всички политики, свързани с храните. Ще **преразгледаме щателно законодателството на ЕС в областта на хуманното отношение към животните**, за да разширим неговия обхват и да осигурим по-високо равнище на хуманно отношение към животните. По този начин ще се съобразим с препоръките, отправени от Конференцията за бъдещето на Европа, и с европейската гражданска инициатива под надслов „Край на клетките“.

Ще представим законодателство за **нови геномни техники** като целенасочената мутагенеза или цисгенезата. С него ще запазим високото равнище на защита на здравето на хората и животните и на околната среда и ще допринесем за по-голямата издръжливост и устойчивост на продоволствената система чрез иновативни растителни продукти. Инициативата е в отговор на предложение, направено от Конференцията за бъдещето на Европа.

Освен това ще работим за по-нататъшното **екологизиране на товарния транспорт** с цел намаляване на емисиите и замърсяването от транспорта в процеса на преминаване към по-интелигентна и по-устойчива мобилност.

След консултации с ключови заинтересовани страни ще предложим **целенасочено преразглеждане на законодателството относно регистрацията, оценката и разрешаването на химикали (REACH)**, за да се обезпечат европейските конкурентни предимства и иновации чрез насърчаване на устойчивите химикали, опростяване и рационализиране на регулаторния процес, намаляване на административната тежест и опазване на човешкото здраве и околната среда.

3.2 Подготвена за цифровата ера Европа

В окончателния доклад на Конференцията за бъдещето на Европа се подчертава необходимостта цифровите решения да станат достъпни за всички европейци и да се гарантира, че Европа е движещата сила на една етична, прозрачна и безопасна цифрова трансформация.

Освен това в доклада на Комисията за стратегическо прогнозиране от 2022 г. се подчертава необходимостта от едновременното ускоряване на екологичния и цифровия преход. Чрез цифровите решения икономиката ни ще стане по-ефективна и ще използва по-малко ресурси, като същевременно ще се спомогне максимално да се намалият отпечатъка на самата цифровизация върху околната среда, ресурсите и климата. За тази цел ще предложим **законодателен акт на ЕС за суровините от изключителна важност**, за да се гарантират адекватни и диверсифицирани доставки за цифровата икономика на Европа, както и за екологичния преход, и за да се даде приоритет на повторната употреба и рециклирането.

Освен нашите непрекъснати съвместни усилия с държавите членки за постигане на целите по линия на програмата за цифровото десетилетие, ще предложим инструменти за **разработване на отворени, ориентирани към човека виртуални светове**, като например метавселените. Метавселените предоставят безброй възможности за промишлеността и секторите на услугите, изящните изкуства и гражданите, както и възможности за преодоляване на по-мощни социални предизвикателства като здравеопазването и интелигентните градове.

В отговор на резолюцията на Европейския парламент съгласно член 225 от Договора за функционирането на Европейския съюз Комисията ще изготви **препоръка относно пиратството на съдържание на живо**, с която да предложи инструментариум за борба с незаконното излъчване в реално време на събития на живо, по-специално спортни събития.

Що се отнася до мобилността, цифровизацията може да бъде катализатор за безпрепятствен мултимодален транспорт и подобрена устойчивост. Ще предложим **общо европейско пространство на данни за мобилността**, за да се стимулира цифровизацията на сектора на мобилността и да се насърчат иновативните решения. За да се подготвим за нововъзникващите решения за мобилност, ще предложим и регулаторна рамка на ЕС за високоскоростния транспорт на капсули в евакуирани тунели, наричан още „хиперпръстен“ (hyperloop), за да сме готови да посрещнем това високоскоростно, нисковъглеродно решение за транспорт.

С нашата инициатива за **по-нататъшно разширяване и усъвършенстване на използването на цифрови инструменти и процеси в дружественото право** ще се повиши прозрачността по отношение на дружествата в единния пазар, ще се опростят административните и съдебните процедури и ще се улесни трансграничното разрастване на дружествата.

Несигурният геополитически климат, както и неотдавнашните нарушения във веригите на доставките по време на кризата с COVID-19 показаха огромното значение на нашия уникален единен пазар за укрепването на икономическата база на Европа. Динамичният и добре функциониращ вътрешен пазар е фундаментът на нашия Съюз, гарантиращ богатство и стабилност. Ще отбележим 30-ата годишнина на единния пазар, като публикуваме **съобщение за единния пазар**, в което подробно ще опишем неговите огромни предимства и едновременно с това ще посочим недостатъците във

функционирането му и бъдещите приоритети, така че той да продължи да играе ключова роля в отворената стратегическа автономност на Съюза.

За да подпомогнем осигуряването на стабилна регулаторна среда за нашите предприятия, ще предложим **пакет от мерки за лицензиране на патенти**. Ще работим за създаването на ефикасна рамка за лицензиране на **патенти от съществено значение за стандарт**, за да се отразят по най-добрия начин интересите на техните притежатели и изпълнители, и ще установим ясни правила за **задължителното лицензиране на патенти**.

Нашият единен пазар е ключов инструмент, за да се гарантира, че здравето и безопасността на хората са от първостепенно значение навсякъде в Съюза. Затова ще предприемем последващи действия в отговор на законодателната резолюция на Европейския парламент с предложение относно **проверката за наличие, регистрирането и мониторинга на азбест**. Това ще спомогне да се гарантира, че всички държави членки повишават амбицията си да следят и проверяват за наличието на азбест и да полагат усилия за премахването на това опасно вещество.

Нуждаем се от благоприятна бизнес среда и работна сила с подходящите умения. От това зависи бъдещата ни конкурентоспособност. Трябва да премахнем пречките, пред които все още са изправени нашите малки предприятия, тъй като точно те са гръбнакът на дългогодишната индустриална мощ на Европа. Ето защо ще предложим пакет от мерки за подпомагане на МСП. Комисията ще преразгледа Директивата относно забавените плащания, **за да се намали тежестта за МСП**.

За да се стимулират търсените умения у работната сила и да се насърчи конкурентоспособността на европейските дружества, по-специално МСП, както и за да се реализира пълният потенциал на цифровия и екологичния преход по социално справедлив начин, 2023 година ще бъде **Европейската година на уменията**, с която ще се осигурят необходимите преквалификация и повишаване на квалификацията на нашата работна сила и ще се привлекат подходящите умения на нашия континент.

3.3 Икономика в интерес на хората

Настоящата работна програма се определя във време на голяма икономическа несигурност. Поради това сме готови да я преразгледаме след зимата, особено що се отнася до тези мерки, които могат да засегнат конкурентоспособността.

Агресивната война на Русия срещу Украйна поставя на изпитание икономическата и социалната устойчивост на Европа в момент, когато тя претърпява дълбоки трансформации. Трябва да разработим стабилен набор от стратегически мерки за контрол на търговията и инвестициите, за да укрепим нашата икономическа сигурност, като същевременно работим за диверсифициране на веригите за създаване на стойност.

Комисията е готова да **преразгледа Регламента на ЕС за скрининг на ПЧИ** с оглед на двегодишния опит, натрупан от влизането му в сила, за да набележи в съответствие с принципите за по-добро регулиране необходимите изменения, които биха подобрили

неговото функциониране и ефективност. Ще използваме също така опита, натрупан с действащия режим на ЕС за контрол на износа и от прилагането на санкции в контекста на агресията на Русия срещу Украйна, за да засилим нашия стратегически контрол на износа, като работим в тясно сътрудничество с държавите членки и международните ни партньори. Освен това ще проверим дали са необходими допълнителни инструменти по отношение на **контрола на изходящите стратегически инвестиции**.

Трябва също така да укрепим нашия европейски модел на социална пазарна икономика. Ще продължим да изпълняваме социалната програма, определена на Социалната среща на върха в Порто през май 2021 г., за да осигурим социално справедлив двоен преход. Предложихме важни инициативи за **изпълнение на Плана за действие на Европейския стълб на социалните права**. Ще представим инициатива за цифровизацията на системите за социална сигурност и мрежите за социална сигурност в подкрепа на трудовата мобилност във връзка с текущата работа по **ESSPASS** (Европейския паспорт за социална сигурност).

В контекста на Европейската година на уменията ще актуализираме и **рамката за качество на стажовете**, за да намерим решения на въпроси като справедливото възнаграждение и достъпа до социална закрила.

В отговор на резолюцията на Европейския парламент по член 225 от Договора за функционирането на Европейския съюз ще предложим законодателна инициатива за **устав на европейските трансгранични сдружения**, с който да им се даде възможност да се възползват пълноценно от свободите, предлагани от единния пазар. Тези сдружения играят ключова роля за предоставянето на стоки и услуги в много области на икономиката на ЕС и допринасят за активното участие на гражданите в гражданското общество и демокрацията.

Ще предложим препоръка на Съвета относно **разработването на рамкови условия за социалната икономика**, за да помогнем на държавите членки да адаптират по-добре своите политики и закони към специфичните нужди на субектите на социалната икономика.

С оглед на погасяването на компонента за безвъзмездни средства от плана за възстановяване NextGenerationEU и осигуряването на финансиране за Социалния фонд за климата Комисията представи първи набор от предложения за нови собствени ресурси, които понастоящем се обсъждат със законодателите. Въпреки това, както беше подчертано на Конференцията за бъдещето на Европа, Съюзът трябва да укрепя допълнително собствения си бюджет. За тази цел Комисията ще представи **предложение за втори набор от нови собствени ресурси** въз основа на предложението за единен набор от правила за данъчно облагане при извършване на стопанска дейност в Европа (BEFIT).

Взети заедно, тези мерки ще осигурят по-разнообразни и трайни видове приходи и ще предотвратят ненужните съкращения в програмите на Съюза или прекомерното увеличаване на вноските на държавите членки. Ще извършим и **междинен преглед на**

многогодишната финансова рамка за периода 2021—2027 г. Ще настояваме също така за създаването на нов фонд за европейски суверенитет, за да се гарантира, че бъдещето на промишлеността се кове в Европа.

Освен това ще представим насоките на Комисията след **прегледа на нашето икономическо управление**, за да гарантираме, че то все още отговаря на предизвикателствата на настоящото десетилетие, като вземем предвид ценния принос на Конференцията за бъдещето на Европа.

Ще направим и предложение за това как да се **задълбочи и засили административното сътрудничество**. Това ще даде възможност за по-добра синергия между инструментите на ЕС, предназначени за укрепване на капацитета, особено на местно и регионално равнище. Това ще даде възможност и за по-добро управление на инвестициите и трансформациите, като същевременно се гарантира пълно и ефективно осъществяване на политиките на ЕС.

Ефективните и интегрирани финансови пазари и свободното движение на капитали са от съществено значение за икономическия растеж и възстановяването, както и за двойния екологичен и цифров преход. Те допринасят също и за това ЕС да запази своята водеща икономическа и геополитическа роля в света. Комисията предложи редица регулаторни реформи в областта на инвестициите, оповестяването на информация, банковото дело и застраховането. Сега ще се стремим към по-нататъшен напредък в изграждането на съюза на капиталовите пазари. Комисията също така ще предложи пакет от мерки за **улесняване на инвестициите на дребно**, а **достъпът до данни във финансовите услуги** ще бъде допълнително подобрен чрез инициатива за **рамка относно отвореното финансиране**. Освен това ще преразгледаме **Директивата за платежните услуги**, за да подкрепим иновациите, като същевременно гарантираме по-лесното и безопасно използване на онлайн платежни услуги и по-добрата защита на потребителите от измами и злоупотреби.

За да може общата валута на Съюза да бъде готова за цифровата ера, ще представим предложение за определяне на принципите на **цифровото евро** преди евентуалното му емитиране от Европейската централна банка.

3.4 По-силна Европа на световната сцена

Многостранното сътрудничество и основаният на правила международен ред ще продължат да бъдат основни ръководни принципи за нас, но същевременно трябва да се подготвим за епоха на системно съперничество в един многополюсен свят.

Като основен донор на помощ за развитие и хуманитарна помощ ЕС ще продължи своите ответни действия спрямо глобалните последици от войната на Русия срещу Украйна, особено по отношение на световната продоволствена и енергийна криза.

Санкциите срещу Русия ще останат в сила, докато продължават агресията срещу Украйна и незаконната окупация/анексиране на украинска територия. Освен това ще **актуализираме инструментариума си от санкции**, за да включим и корупцията.

Жестоката реалност на войната потвърждава необходимостта от увеличаване на усилията на ЕС в областта на сигурността и отбраната. Като продължение на Стратегическия компас на ЕС, през 2023 г. ще представим **космическата стратегия на ЕС за сигурност и отбрана**, както и актуализираната **стратегия на ЕС за морска сигурност**. Ще започнем и диалог с европейските отбранителни отрасли относно начините за увеличаване на производството, за да се запълнят съществуващите празнини в европейските оръжейни запаси.

Ще продължим сътрудничеството си със страните кандидатки от **Западните Балкани** и с **Украйна, Молдова и Грузия** с оглед на бъдещото им присъединяване към Съюза. Ще запазим подкрепата си за Източното партньорство и Южното съседство. Освен това ще допринесем активно и по същество за работата на бъдещата **Европейска политическа общност**, за да си сътрудничим с държавите в Европа отвъд процеса на присъединяване.

За да увеличим издръжливостта на ЕС и да диверсифицираме нашите вериги на доставки, ще настояваме за пълното ратифициране на търговските споразумения, включително например с Чили, Мексико и Нова Зеландия, и ще продължим преговорите с други важни партньори като Австралия, Индия и Индонезия. Ще предложим и **нов дневен ред за отношенията с Латинска Америка и Карибския басейн**.

ЕС продължава да се ангажира с преодоляването на кризи в други части на света и с насърчаването на смислени многостранни решения на световните предизвикателства, по-специално чрез прегледа на Програмата до 2030 г. за устойчиво развитие и чрез укрепване на отношенията с международните финансови институции.

Със зачестяването на конфликтите и природните бедствия се увеличават и хуманитарните нужди, но с тях нараства и недостигът на финансиране. Повишаването на ефикасността и ефективността при предоставянето на помощ продължава да бъде от решаващо значение, включително чрез **увеличаване на собствения капацитет на ЕС за реагиране при кризисни ситуации**. Наред с други действия, ще **удвоим капацитета си за гасене на пожари** преди сезона на горските пожари през 2023 г. и ще добавим 10 леки амфибийни самолета и 3 хеликоптера към нашия флот.

3.5. Утвърждаване на европейския ни начин на живот

През 2022 г. Европейската година на младежта предлага редица възможности за младите европейци да повишат своите умения и компетентности и да развият гражданската си ангажираност. Силният акцент върху младежта ще продължи чрез Европейската година на уменията.

Тъй като едва 15 % от младежите в ЕС са се учили, обучавали или са стажували в държава от ЕС, различна от тяхната собствена, Комисията ще предложи да се актуализира настоящата **рамка на ЕС за мобилността с учебна цел**, за да се даде възможност на учещите да се придвижват по-лесно между образователните системи:

ключова стъпка към изграждането на европейско пространство за образование до 2025 г.

В областта на здравеопазването Комисията ще продължи изпълнението на амбициозния План за борба с рака, който е един от стълбовете за силен Европейския здравен съюз. Ще предложим препоръка относно **предотвратимите чрез ваксинация ракови заболявания** и актуализация на препоръката за **средата без тютюнев дим**.

Друг основен стълб на Европейския здравен съюз, препоръчан от Конференцията за бъдещето на Европа, е създаването на **европейско пространство на здравни данни**. С бързото приемане и изпълнение на тази инициатива ще се повишат качеството и непрекъснатостта на здравното обслужване и ще се гарантират правата на гражданите във връзка с техните здравни данни. Комисията ще отговори на друго предложение от Конференцията за бъдещето на Европа с **всеобхватен подход към психичното здраве** — основен обществен въпрос, върху който беше поставен допълнителен акцент по време на пандемията. Комисията също така ще продължи да популяризира спорта и ползите за психичното и физическото здраве от здравословния начин на живот сред обществеността и между поколенията, като се основава на инициативата „Здравословен начин на живот за всички“ (HealthyLifestyle4All) и нейните лаборатории за младежки идеи.

Събитията в непосредствена близост до нас продължават да подчертават защо е жизненоважно да имаме ясна и стабилна уредба за нашата система за миграция и убежище. През изминалата година беше постигнат значителен напредък и по отношение на европейския подход към миграцията, както е посочен в **Пакта за миграцията и убежището**. Комисията ще продължи да оказва пълна подкрепа на Европейския парламент и на Съвета за изпълнението на съвместната пътна карта за пакта, като приеме всички внесени предложения преди края на настоящия мандат. В допълнение към това ще се стремим да постигнем напредък по **Пакета за уменията и талантите**, за да увеличим ефективната и взаимноизгодна законна миграция, подкрепена от нова инициатива за улесняване на **признаването на квалификациите на граждани на трети държави**, с която да привлечем подходящите умения на нашия континент — важна тема на Европейската година на уменията (2023 г.). С целенасочена инициатива ще се насърчи едно от най-значимите от стратегическа гледна точка умения чрез **Академия за умения в областта на киберсигурността**.

Като част от усилията ни за изграждане на истински Съюз на сигурност и за изпълнение на Стратегията на ЕС за борба със сексуалното насилие над деца Комисията ще предложи **преразглеждане на Директивата относно борбата със сексуалното насилие над деца**. То ще има за цел да отговори на новите предизвикателства, породени от технологичните промени, и на необходимостта от активизиране на действията за предотвратяване, разследване и наказателно преследване на престъпления, свързани със сексуално насилие над деца, както и да подкрепи и защити децата жертви в онлайн и офлайн пространството, в съответствие с всеобхватната Стратегия на ЕС за правата на детето. Инициативата ще допълни

неотдавнашното предложение за **регламент за определяне на правила за предотвратяване и борба със сексуалното насилие над деца**. Съюзът на сигурност ще бъде укрепен и чрез засилване на **трансграничното полицейско сътрудничество** с цел справяне с нови и комплексни заплахи за сигурността, след като предложенията на Комисията бъдат приети.

Комисията ще продължи да предприема всички необходими мерки, за да гарантира стабилността и издръжливостта на Шенгенското пространство без контрол по вътрешните граници. Ефикасните гранични проверки, безпрепятствените международни пътувания и съображенията, свързани със сигурността, ще бъдат обединени чрез технологични развития, като се напредне по внедряването на новите оперативно съвместими системи и по приемането на ново предложение **относно цифровизацията на документите за пътуване**. Комисията ще продължи да оказва подкрепа на съзакондателите и за бързото приемане на преразгледания **Кодекс на шенгенските граници**.

3.6 Нов гласък за европейската демокрация

Фундаментът на нашия Съюз — демокрацията, е подложена на по-голям натиск от всякога. Стабилността, сигурността и просперитетът на нашия Съюз се обуславят неизменно от отстояването на нашите **демократични ценности и институции**. Ето защо трябва неуморно да защитаваме нашите основни права и споделени ценности, като равенството и принципите на правовата държава, и да пазим основите на нашите свободни и демократични общества, като медийния плурализъм и свобода.

Систематичното утвърждаване на **принципите на правовата държава** във всички държави членки беше цел, формулирана от Конференцията за бъдещето на Европа, а в третото издание на годишния доклад относно върховенството на закона от юли 2022 г. се съдържаха за първи път препоръки, отправени към всички държави членки. Планът за действие за европейската демокрация превърна защитата на основните демократични стълбове в главен политически приоритет. Въз основа на това Комисията предложи Европейския законодателен акт за свободата на медиите, за да се осигурят законодателни гаранции за свободата и плурализма на медиите.

През 2023 г. Комисията ще представи **пакет от мерки за защита на демокрацията**, с който да се засилят действията по Плана за действие за европейската демокрация, така че да се насърчат свободните и честни избори, да се активизира борбата с дезинформацията и да се подкрепят свободата и плурализмът на медиите, включително чрез развитието на гражданското пространство и гражданското участие с цел да се подсилят демократичната издръжливост отвътре. По-специално пакетът ще включва предложения за защита на нашите демокрации и за укрепване на доверието чрез защита на демократичната ни система от външни интереси. Ще предложим и мерки за актуализиране на законодателната ни уредба за **борба с корупцията**.

Комисията представи предложения за подсилване на ролята на изборите за Европейски парламент чрез подкрепа за тяхната почтеност и насърчаване на по-голямо участие чрез

правила относно **прозрачността и таргетирането на политическото рекламиране**, относно **статута и финансирането на европейските политически партии и на европейските политически фондации** и относно **избирателните права на мобилните европейци**. Готови сме да подкрепим съзаконодателите и в работата им по предложението на Европейския парламент за нов **избирателен закон**. Важно е всички тези нови правила, свързани с изборите, да бъдат въведени навреме за следващите избори за Европейски парламент през 2024 г.

Комисията ще продължи да изгражда Съюз на равенство чрез водеща инициатива за правата на хората с увреждания, предлагайки **европейска карта за хора с увреждания**, с която да се гарантира взаимното признаване на статута на хората с увреждания във всички държави членки. Съюзът на равенство ще бъде допълнително укрепен, когато съзаконодателите одобрят предложените инициативи за **борба с насилието над жени и домашното насилие** и за **прозрачност в заплащането**. В контекста на изпълнението на Плана за действие на ЕС за борба с расизма за периода 2020—2025 г. Комисията ще продължи работата си за осигуряване на **ефективна защита от дискриминация** въз основа на расов признак или етнически произход, включително в областта на правоприлагането.

За да се гарантира, че правата на потребителите продължават да бъдат защитавани и зачитани както на онлайн, така и на офлайн пазарите, Комисията ще предложи изменения на правилата, уреждащи **сътрудничеството между органите за защита на потребителите**, за да се спомогне за възпирането на нелоялните търговски практики и да се подкрепят по-ефективните разследвания на нарушения на законодателството за защита на потребителите.

Комисията ще проучи възможните инструменти за **укрепване на своята рамка за прозрачност**, по-специално по отношение на достъпа до документи.

За да се подобри **сътрудничеството между националните органи за защита на данните** при прилагането на Общия регламент относно защитата на данните, Комисията ще предложи да се хармонизират някои национални процедурни аспекти на тяхната работа.

4. По-добро регулиране, изпълнение и прилагане на правото на ЕС

4.1 По-добро регулиране

Предизвикателствата, пред които е изправена Европа днес, подчертават необходимостта от информирано създаване на политики, основаващо се на факти и на принципите за по-добро регулиране.

Понастоящем Комисията разполага с регулаторни инструменти, които отговарят на най-високите стандарти, признати от Организацията за икономическо сътрудничество и развитие. Целта на по-доброто регулиране е да се гарантира, че законодателството е необходимо и носи възможно най-голяма полза за гражданите и заинтересованите страни. **Принципът на отмяна на предишни тежести при въвеждане на нови, който**

вече се прилага изцяло, се съсредоточава върху разходите за гражданите и предприятията, произтичащи от предложенията на Комисията. Той допълва систематичните усилия за установяване и премахване на административната тежест и ненужните разходи съгласно Програмата за пригодност и резултатност на регулаторната рамка (REFIT). Платформата „Готови за бъдещето“ е експертна група на високо равнище, която допълнително подкрепя Комисията при определянето на потенциала за опростяване и намаляване на тежестта. Група на високо равнище от заинтересовани страни може допълнително да допринесе за целенасоченото рационализиране на достиженията на правото на ЕС, които засягат гражданите и предприятията. Един **засилен тест за малките и средните предприятия (МСП)** ще гарантира, че европейските дружества извличат полза от единния пазар, без да плащат непропорционална цена. През 2023 г. Комисията ще продължи да прилага принципа на отмяна на предишни тежести при въвеждане на нови, като започне да прави преглед на резултатите и ефективността му.

Програмата за по-добро регулиране е ключов елемент за подпомагане на устойчивостта. Тя интегрира целите за устойчиво развитие в анализите на въздействието, като разглежда значителните въздействия върху равенството за всички. Включването на стратегическото прогнозиране в по-доброто регулиране и бъдещата проверка на въздействието на законодателството ще предоставят на Комисията необходимите инструменти за справяне с бъдещите несигурности.

4.2 Изпълнение и прилагане на правото на ЕС

След като Съюзът постигне съгласие по предложените инициативи, от съществено значение е те да бъдат изпълнени изцяло и своевременно, за да се постигне обещаната промяна на място. В представеното миналата седмица **Съобщение относно прилагането на правото на ЕС** се описва подробно как Комисията е задълбочила и развила работата си по прилагането, съчетавайки усилията си с държавите членки, специализираните органи и други заинтересовани страни. Пълното и последователно прилагане на правилата на ЕС повишава правната сигурност и доверието на хората и предприятията в националните институции и в ЕС като цяло, особено когато става въпрос за нашите споделени ценности, основни права, върховенството на закона, четирите основни свободи на ЕС и функционирането на единния пазар. Правилното прилагане на правилата на ЕС увеличава максимално конкретните ползи, които политиките на ЕС носят във всекидневието на хората, независимо от това къде живеят в ЕС. Комисията ще продължи да работи с държавите членки за оказването на подкрепа за правилното прилагане на правото на ЕС, за бързото отстраняване на проблемите, когато възникнат такива, и за предприемането на **решителни действия при нарушения**, които възпрепятстват изпълнението на важни цели на политиката на ЕС или които рискуват да подкопаят ценностите и основните свободи на ЕС.

5. Заключение

От началото на този мандат Европейският съюз демонстрира способността си да постига осезаеми резултати по въпросите, които са от най-голямо значение за гражданите. Той реагира колективно, когато бе изправен пред уникални кризи, като същевременно удвои усилията си по вече предприетата радикална трансформация. Това трябва да продължи да бъде движещата сила на нашата работа през следващата година.

Нашите ключови действия за следващата година са изброени в приложенията към настоящото съобщение. Те включват списък с внесени приоритетни предложения, въз основа на които ще продължим диалога си с Европейския парламент и Съвета за постигане на съгласие по Съвместната декларация относно законодателните приоритети до края на тази година.

Заедно ще изградим Съюз, който е в състояние да обедини своите сили, за да се справи с най-големите предизвикателства — от изменението на климата и загубата на биоразнообразие до пандемията и регионалната сигурност. Силен Съюз, който отстоява своите ценности и принципите на правовата държава. Процъфтяващ Съюз, основан на силна икономика, солидарност между поколенията и уникален единен пазар, който осигурява безпрецедентна социална закрила. Един неразделен Съюз, който има силна позиция на световната сцена и действа като световен лидер в справянето с поколенческите предизвикателства.